

TALOUS

Tekes jatkoi bioalan rahoitusta riskeistä huolimatta

► 12 miljoonalla rahoitettu bioyhtiö Juvantia Pharma sulki ovensa

► Nokia on Tekesin ylivoimainen lellikki 120 miljoonan rahoituksella

Tuomo Pietiläinen
HELSINGIN SANOMAT

► Teknologian ja innovaatioiden tutkimuskeskusten rahoitus ottaa biotekniikkarakin alko toteutua konkreettisesti viime vuonna. Noin 12 miljoonaa euroa Tekes-rahaa saanut turkulainen Juvantia Pharma sulki ovensa, eivätkä muutkaan biotekniikkayhtiöt ole päässeet jaloilleen.

Eniten rahoitettujen biotekniikkayritysten toiminta on edelleen raskaasti tappiollista ja liikevaihtokin on jäänyt pieneksi.

Silti Tekes jatkoi 2006 biotekniikan yhtiöiden rahoittamista aiempien vuosien tahtiin. Bioalan yritysten tutkimus- ja innovaatiotoimintaa annettiin 26 miljoonaa euroa eli lähes sama summa kuin kahtena edellisellä vuonna.

Tekesin ylijohtaja Martti af Heurlin myöntää, että biotekniikalle asetut odotukset eivät ole toteutuneet.

”Syksyllä tarkennettiin linjasta, jonka mukaan biotekniikka rahoitetaan. Nyt odotamme aiempaa paljon selkeämpiä liiketoimintasuunnitelmia, ennen kuin rahaa tulee”, Heurlin sanoo.

Tekes julkisti ensin keskiarvokona, mille yrityksille se jakoi 271 miljoonan euron rahoituspotin viime vuonna. Biotekniikan yhtiöistä edelleen onnekkain oli Biotie Therapies, joka keräsi kahden miljoonan euron rahoituksen. Se on yhtä

paljon kuin esimerkiksi Outokumpu sai.

Helsingin Sanomien selvityksen mukaan Biotie on saanut kymmenessä vuodessa yli 30 miljoonaa euroa Tekes-rahaa. Heurlinin mukaan se on kuitenkin kannattanut, sillä yhtiön lääkekehitystyössä on nyt näkyvissä positiivisia merkkejä.

Biotie on myös pysytellyt Suomessa päinvastoin kuin FibroGen ja Juvantia, joiden käytännön toiminta on siirtynyt ulkomaille.

FibroGenin osti amerikkalaisyhtiö ja Juvantian sekä sen kehittälemän parkinson-lääkkeen ostooptio on sveitsiläisyhtiönsä.

Juvantia Pharam hallituksen puheenjohtaja **Keijo Väkiparta** sanoo, että yhteensä noin 16 miljoonan euron julkisen rahoitus Tekesiltä ja Sitralta ei ole mennyt missään tapauksessa hukkaan.

”Tästä tapauksesta on saatu oppia tulevaa varten. Ja saatetaan sveitsiläisyhtiö vielä maksaa Juvantialta jotakin, jos lääke onnistuu”, pääomasijoittaja Biofundin osakas Väkiparta sanoo.

Yksityinen Biofund on panostanut Juvantian muutama miljoona euroa.

Viime vuonna Tekes-rahoituksen kärkeen nousi bioalan ohella muutama muukin pienempi yritys. Pieni mikropiirien uusia materiaaleja tekevä Silecs sai 2,9 miljoonaa euroa.

Mystinen espoolaisyritys on saanut kymmenessä vuodessa lähes kymmenen miljoonaa euroa julkista rahaa, vaikka se ei ole toiminut tilinpäätöksensä kaupparekisterin vuoden 2002 jälkeen.

Taloudellisia tietoja ei saa yrityksestä edes erikseen pyytämällä.

Eniten julkista Tekes-tukea sai viime vuonna jälleen Nokia, jonka projektit keräsivät noin 15 miljoonaa euroa. Nokian saama tuki on noussut: se on kolmisen miljoonaa enemmän kuin aiempina vuosina keskimäärin.

Nokia johtaa ylivoimaisesti myös pitkän aikavälin tilastoja: kymmenessä vuodessa Nokian ja sen tutkimusprojektien saama tuki on huikeat 120 miljoonaa euroa.

Nokian ja muiden suurten yritysten rahoittamisen idea on täysin toinen kuin pienten riskirytysten. Tekes toivoo, että isoilta yrityksiltä valuu osamista pieniin yritysyrityksiin yhteisissä kehitysohjelmilla.

KOMMENTTI

Tekes-rahamen pitäisi hyödyttää Suomea ja suomalaisia

► Teknologian ja innovaatioiden tutkimuskeskusten myöntämä tutkimus- ja tuotekehitysrahoitus on tarkoitettu Suomessa rekisteröidyille ja toimiville yrityksille ja muille yhteisöille.

Tekesin mukaan rahoituksen edellytyksenä on, että yritykset ja yhteisöt toteuttavat projektin ja hyödyntävät sen tulokset Suomen yhteiskuntaa, kansalaisia, kansantaloutta ja ympäristöä edistävällä tavalla. ”Tärkeimpiä keinoja ovat osaamisen monipuolinen

Tekesin suosikit kymmenen vuoden ajalta

► Yritysten ja niiden projektien saama rahoitus Tekesiltä 1997–2006

	Toimiala	Henkilöstö	Tulos* euroa	Liikevaihto euroa	Tekes-rahoitus euroa
Nokia	Televiestintä	58 874	4 639 000 000	34 191 000 000	120 535 244
Metso	Monialayhtiö	22 178	335 000 000	4 221 000 000	61 901 812
Orion	Lääkkeiden valmistus	4 534	181 100 000	1 901 800 000	35 366 813
Biotie Therapies	Tulehdus- ja riippuvuussairauksien hoito biotekniikalla	45	-7 381 000	1 227 000	30 747 061
Outokumpu	Teräs ja teknologia	9 579	57 000 000	5 016 000 000	25 557 018
Neste Oil	Öljynjalostus	4 678	831 000 000	9 974 000 000	25 351 691
ABB (Suomi)	Sähkövoima ja automaatio	6 361	157 165 900	1 483 987 800	18 452 128
FibroGen Europe	Biomateriaalit	3	-2 484 000	25 000	18 048 688
Hormos Medical	Hormonien säätelymekanismit biolääkkeillä	39	-2 184 700	1 963 200	17 184 393
Tellabs	Kiinteät ja langattomat verkot	519	50 457 000	324 569 000	16 318 630
Kone	Hissit ja liukuportaat	27 238	272 000 000	3 242 000 000	14 784 664
Wärtsilä	Monialayhtiö	12 049	224 300 000	2 638 300 000	14 569 083
Rautaruukki	Metallituotteet	11 684	618 000 000	3 654 000 000	13 518 547
Kemira	Kemia	7 717	165 500 000	1 994 400 000	13 479 783
Borealis Polymers	Muovituotteet	901	93 060 300	805 458 600	13 309 510
Keskuslaboratorio	Puunjalostusteollisuuden tutkimus	266	299 900	21 645 800	12 933 033
Vaisala	Säähavaintolaitteet	1 062	30 100 000	197 900 000	11 970 360
Fortum	Energia	10 026	1 347 000 000	3 877 000 000	11 893 433
Elektrobit	Televiestintälaitteiden alihankkija	1 684	25 500 000	212 500 000	11 869 743
Juvantia Pharma	Parkinsonin tauti, verisuonisairaudet, kiipuri, Biotekniikan yhtiö.	1	-2 722 100	0	11 742 340
M-real	Metsäteollisuus	15 578	36 000 000	5 241 000 000	11 642 202
Stora Enso	Metsäteollisuus	46 166	-93 900 000	13 187 500 000	10 661 909
Micro Analog Systems	Puoli johteet	54	161 800	10 474 900	10 246 034
Silecs	Mikropiirien uudet materiaalit	18	-2 072 500	1 128 100	9 834 472
Leiras	Lääkevalmistus	733	129 144 200	260 965 800	9 770 481
Tekla	Tietokoneohjelmistot	299	6 390 000	37 950 000	9 678 379
Licentia (Fintech Finnish Technology)	Patentointi ja patentin myynti	8	-605 800	850 700	9 500 523
Medicel	Biotekniikan ohjelmistot	45	-3 063 000	75 000	9 422 629
FIT Biotech	3. sukupolven hiv-rokote	37	-3 051 200	116 600	8 422 318
Teleste	Tietoliikennelaitteet	407	5 057 000	66 600 000	7 612 124

Lähde: Tekes, Asiakastieto, Helsingin Sanomat

*Tulos ja liikevaihto vuodelta 2005, paitsi Silecs 2002

Norja nosti yllättäen korkoa

► Norjan keskuspankki nosti keskiarvokoron yllättäen korkeasta ohjauksellaan 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin. Koronnostolla keskuspankki yrittää hillitä talouden inflaatiopaineita ja estää talouden ylikuumentumista. Edellisen kerran Norjan keskuspankki nosti korkoa saman verran joulukuun puolivälissä. **Startel**

Lehtomäki tukee kahdenvälisiä kauppaneuvotteluja

► Maailman kauppajärjestön WTO:n Dohan-neuvottelukierros on yhtä jumissa kuin heinäkuussa, jolloin neuvottelut katkaistiin.

Ulkomaankauppaministeri **Paula Lehtomäen** (kesk) mukaan viime aikojen varovaiset tunnustelut eivät ole toistaiseksi tuottaneet mitään konkreettista tulosta.

Lehtomäen mukaan siksi on tarpeen, että EU alkaa neuvotella kahdenvälisistä sopimuksista tärkeiden kauppakumppaneiden kanssa. Lähinnä kyse on Etelä-Korean, Intian ja Asean-maiden kanssa käytävistä neuvotteluista.

”EU:lle on turvattava samat lähtökohdat kuin muualta maailmalta tulevilla kilpailijoilla on”, Lehtomäki sanoi keskiarvokoron. **STT**

Luhta osti enemmistön Everdealista

LAHTI. Lahtelainen Luhta on laajentanut yrityskaupalla merkittäväteollisuusalaansa. L-Fashion Group ostaa enemmistösuosituksen Everdealista, jonka päätuote on YourFACE-merkki.

Everdealin liikevaihto oli viime tilikaudella noin kymmenen miljoonaa euroa ja voitto puolisen miljoonaa. Yhtiöryhmän ovat omistaneet **Soile, Tapani ja Aleks** Penttilä. **STT**

Konepajat niittävät satoa korkeista tilauskannoista

► Viime vuoden huipputulokset eivät taitu tänäkään vuonna

Pentti Laitinen
HELSINGIN SANOMAT

► Tällä viikolla käynnistyvässä pörssiyritysten vuosittolussarjassa juhliivat konepajayhtiöt. Niistä perinteisesti ensimmäiseksi ehtivät hissi- ja liukuporasyhtiö Kone aloittaa ilotulituksen perjantaina.

Konepajayhtiöiden ykkösketju on imuroinut kansainvälisestä investointiallokosta niin hyvän tilauskannan, että se ulottuu joiltakin osin jopa vuoteen 2009.

Suomalaiset konepajayhtiöt kärvistelivät kymmenkunta vuotta tilanteessa, jossa vallitsi suuri haluttomuus investointeihin. Nyt Kiinan ja koko Aasian talousnousun käynnistäminen kysyntää saattaa ylittää super-sykliseksi asti.

Suomalaisyhtiöt palvelevat tyyppillisesti teollisia yrityksiä. Ne tarvitsevat raaka-aineiden ja energian talteenottoa, kuljetusratkaisuja ja myös maan ja talojen rakentamista. Vain metsäpuolella on hiljaisempaa.

Suuret konepajayhtiöt parantavat kaikki tulostaan. Koneen, Cargotecin ja Metson nousu on selvä. Wärtsilän kannattavuuden kohennus olenainen. HS:n Mikä Tulos -sarjaan nousee vuosien taun jälkeen kohisten nosturiyhtiö KCI Konecranes.

Perusmetallissa juhlii Outokumpu, Rautaruukin vuoro on löysää.

Analyttikkojen konsensusennusteet osoittavat tulosparannusten jatkuvan myös tänä vuonna, mutta viimevuoti-

Wärtsilän dieselillä on ollut kova vienti. Kuvassa tuotantoa Vaasan W20-tehtaalla.

nen huippu tasoittuu. Yksittäisistä tuotealoista vahvimmissa päässä ovat esimerkiksi Wärtsilän merimoottorit, joiden tilauskanta on syksyllä laskennallisesti ulottunut 40 kuukauden päähän.

”Herkillä korvalla kuunnellaan nyt yritysten kommentteja ja kuluva vuodesta. Ne ovat olleet toistaiseksi ohjauksessaan erittäin varovaisia. Samoin on mahdollista, että hyvässä suhdanteessa kulut alkavat karata”, sanoo OKO:n tutkimusjohtaja **Pekka Spolander**.

Konepajojen kovassa buumissa monet kohottivat kulumiaan, kun Teknologiateollisuuden toimitusjohtaja **Martti Mäenpää** ennusti Perloksen kohtaloa Suomen kone- ja me-

tallituoteallisuudelle.

Mäenpään mukaan hiipuminen uhkaa kaikkia, jotka haluavat myydä tuotteitaan globaaleille markkinoille, ”jos ei tehdä joustavia työmarkkinaratkaisuja”.

”Jos näkemyksestä riisutaan pois annos etujärjestöpolitiikkaa, tällaista tapahtuu jossain muodossa joskus”, sanoo Etlan tutkimusjohtaja **Pekka Ylä-Anttila**.

Totuus konepajojen tulevaisuudesta on Ylä-Anttilan mukaan vivahteikkaampi kuin kannäkykköteollisuuden alihankkijain elinikäiri on ollut oleellisesti nopealiikkeisempi. Jo nyt osi kansainvälisten brändien alihankinnasta muualla kuin Suomessa.

Valmistuksen siirtyminen Suomesta on myös tutkija

Kimmo Kevätsalon mielestä hidas prosessi.

”Täälläinen teollisuus tekee yksittäistuotteita, ei autojen ja kännyköiden kaltaisia massatuotteita”, hän sanoo.

Kevätsalon mukaan suurista kansainvälisistä konepajabrändeistä osa on jo käyttännössä mennyt Suomesta, osa menee hitaasti.

”Suomalaisessa valmistuksessa on hiljaista osaamista, ja tuotekehityksen ytimen säilyttäminen kotona on arvo sinänsä. Tietenkin tuotekehityksen säilyttäminen Suomessa on valintakysymys siinä missä pääkonttorin paikankin”, hän sanoo.

Kevätsalo on eniten huolissaan pienten ja keskikokoisten alihankintapajojen tulevaisuudesta.

47 yhtiötä Mikä tulos -analyyseissä

► Mikä tulos -kalenteri 2007

pvm yritys	tähdet vuoden 2005 tulokselle
25. 1. Nokia	★★★★
26. 1. Kone	★★★★
30. 1. Cargotec	★★★★
31. 1. Fortum	★★★★
1. 2. Outokumpu	★★★★
1. 2. UPM-Kymmene	★★★★
6. 2. Finnair	★★★★
6. 2. Kemira	★★★★
6. 2. Kesko	★★★★
6. 2. Metsäliitto	★★★★
6. 2. M-real	★★★★
6. 2. Orion	★★★★
6. 2. Perlos	★★★★
6. 2. Tietoator	★★★★
6. 2. Wärtsilä	★★★★
7. 2. Elcoteq	★★★★
7. 2. Elektrobit	★★★★
7. 2. Metso	★★★★
7. 2. Rautaruukki	★★★★
7. 2. Stora Enso	★★★★
8. 2. Elisa	★★★★
8. 2. SanomaWSOY	★★★★
8. 2. Stockmann	★★★★
8. 2. Uponor	★★★★
9. 2. Alma Media	★★★★
9. 2. Neste Oil	★★★★
9. 2. YIT-yhtymä	★★★★
12. 2. Raisio	★★★★
13. 2. Amer Sports	★★★★
13. 2. Finnlines	★★★★
13. 2. Sampo	1)
13. 2. TeliaSonera Finland	★★★★
14. 2. KCI Konecranes	★★★★
15. 2. Huhtamäki	★★★★
15. 2. Lemminkäinen	★★★★
15. 2. Nokian Renkaat	★★★★
15. 2. OKO	1)
15. 2. SOK	★★★★
16. 2. Varma	1)
16. 2. Suomen Posti	★★★★
21. 2. Ilmarinen	1)
21. 2. Nordea Pankki Suomi	1)
27. 2. HK-Ruokatalo	★★★★
27. 2. Atria	★★★★
8. 3. Valio	★★★★
29. 3. VR-yhtymä	★★★★
30. 3. Fazer	★★★★

1) = ei tähtiluokitusta (pankit ja vakuutusyhtiöt)

► Helsingin Sanomien taloustoimitus antaa Mikä tulos -sarjassa yrityksille tähtiä viime vuoden taloudellisen menestyksen perusteella. Analyyseissä käytettävät tunnusluvut ovat samat kuin viime vuonna.

► Tähtiä annetaan 1–5 kappaletta. Viime vuodesta lähtien HS on antanut myös puoliokkaita tähtiä.

► Yritysten tuloskausi kestäää noin kaksi kuukautta. Ensimmäinen Mikä tulos -yhtiö on tänään torstaina viime vuoden tuloksestaan kertova Nokia. HS:n taloustoimitus arvioi Mikä tulos -sarjassa 47 yrityksen taloudellisen tilan sekä arvioi yrityksen strategiaa ja tulevaisuuden näkymiä. Viimeisenä tulee 30. maaliskuuta Fazer.

► Arvioissa käytettävät tunnusluvut voidaan jakaa tärkeisjärjestyksessä kolmeen pääalueeseen: kannattavuuteen, vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen.

► Tähtiluokituksessa mukana olevat tunnusluvut ovat oman pääoman tuotto-%, liikevoitto-%, omavaraisuus-%, velkaprosentti, quick ratio ja liikeitoiminnan kasvavirta suhteessa taseen loppusummaan.

► Mikä tulos -sarjan oikaistut tunnusluvut laskee Taloussanomien Oy:n yritysanalyttikko.

► Arvioitavat yritykset toimitus on valinnut niiden liikevaihdon, markkina-arvon, työntekijöiden määrän, kotimaisten omistajien määrän sekä yleisen kiinnostuksen perusteella.

► Pankkien sekä vakuutus- ja eläkeyhtiöiden tunnusluvut eivät ole verrattavissa muiden yritysten lukuihin, joten niille ei jaeta tähtiä.

► Yritysten tilinpäätökset arvioidaan paperilehdessä niiden julkaisemisen jälkeisenä päivänä. Lyhyempi tulosuutinen löytyy jo tilinpäätöksen julkaisupäivänä HS:n verkkosivuilta osoitteesta www.hs.fi/talous.

► HS:n verkkosivuilta löytyy myös Mikä tulos -blogi, jossa taloustoimittajat kommentoivat ja taustoittivat päivän tulosjulkistuksia. Mikä tulos -blogi löytyy osoitteesta: <http://blogit.hs.fi/talous/>

Lähde: HS

Nokia käynnistää ennätysten tulosjulkistuskautensa

Jyri Raivio
HELSINGIN SANOMAT

► Mahtiyhtiö Nokia käynnistää torstaina suomalaisten pörssiyritysten tulosjulkistukset, joita käsittelevät uutiset hallitsevat lehtien – tämänkin – taloussivustoja maalisuon loppuun. Joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta tulokset kerrotaan iloista sanomaa.

Suomalaiset pörssiyritykset kokonaisuutena menestyivät viime vuonna paremmin kuin koskaan ennen. Alan korkeimpiin numeroiloihin kuuluva Fides-rahastoyhtiöiden salunkhoitaja **Hannu Angervuo** arvioi Helsingin pörssiin päälistan yhtiöiden tuottaneen verojen jälkeen yli 17 miljardin euron voiton. Se on neljänneksen parempi kuin 2005 ja noin kymmenen prosenttia näiden yritysten liikevaihdosta.

Suuresta osasta koko tulosparannuksesta vastaavat konepaja- ja perusmetalliteollisuuden niin sanotut savupiippuyhtiöt. Ne paremmin kuin mitkään muut ovat päässeet nauttimaan ennätysvuoden perussyystä, poikkeuksellisen pitkään jatkuneesta ja vahvasta maailmanlaajuisesta noususuhdanteesta.

Pahnanpohjimaisia ovat mummatti-Nokian imussa kasvaneet alihankkijat ja sopimusvalmistajat kuten Perlos, Aspocomp ja Elcoteq, takavuosien huippufirmat. Nokialla menee mainiosti, mutta alihankkijoiden kannattavuus on raunioina ja joitakin uhkaa konkurssi.

”Nokia-kluusterin yhtiöiden sekä kurssi- että kannattavuuskehitys on ollut suuri pettymys”, sanoo Nordean analyttikko **Harri Taittonen**.